

Posudek oponenta na diplomovou práci
Bc. Kristina Svitáková, Dílo Fabiána Puléře

Autorka této diplomové práce si zvolila jako její téma dílo pražského iluminátora a malíře Fabiána Puléře, činného v druhé polovině 16. století. Za cíl si pak dala „kriticky zhodnotit a biograficky zpracovat dílo Fabiána Puléře a jeho dílny na Starém Městě pražském“. Práci pak rozdělila do příslušných kapitol, kde se postupně zabývá přehledem dosud vydaných prací o Pulěrovi, v krátkosti načrtává jeho život, pak se věnuje vlivům a podnětům na iluminátorovu tvorbu, kde přejímá již publikované grafické předlohy hlavně z díla Albrechta Dürera či Lucase Cranacha, ale i dalších německých autorů různých vzorníků, jako byl např. Daniel Hopfer ad. Nezapomněla ani na starší český knižní dřevořez, kterým se nechal Fabián Pulěř rovněž inspirovat, právě tak i pojetím krajiny u autorů Podunajské školy. Konstatovala také vlivy italské renesance a manýrismu, jak to již naznačila předchozí literatura. Iluminátorské dílo Fabiána Puléře vyvolává otázky anachronismu a historismu, čemuž autorka věnovala také krátkou kapitolu své práce. Ve zvláštní kapitole se zabývala graduály a zlomky rukopisů, které vzešly z dílny Fabiána Puléře, jako formy „rukopisu“, který Pulěř nejčastěji iluminoval. Zde se věnovala ikonografii se zvláštním přihlédnutím k utrakvistickým graduálům. Podstatnou část textu její práce tvoří katalog iluminovaných rukopisů připisovaných Fabiánu Pulěrovi a jeho dílně. Práce je doplněna seznamem použité literatury a pramenů, právě tak i obsáhlou obrazovou přílohou.

Podle takto uspořádaných kapitol vše nasvědčuje tomu, že máme před sebou monografii díla Fabiána Puléře. To by byla záslužná práce, protože toto dílo je zatím po Kropáčkově diplomové práci z roku 1952 (autorka několikrát mylně v textu uvádí disertační práce), který se pokusil o jakýsi celistvý pohled na Pulěrovu tvorbu, a po dílčích pracích Jarmily Vackové a Josefa Krásy jenom recentně postupně ohledáváno a publikováno v odborných člancích a heslech Martinou Šárovcovou, dříve Kratochvílovou. Po přečtení této diplomové práce je pak zřejmé, že si autorka zadala téma, které je poněkud nad její badatelské možnosti a tvůrčí síly. Práce je poznamenána určitou povrchností, což ilustruje např. seznam citovaných pramenů, který je nedostatečně vybaven informacemi. Základním problémem jejího textu jsou ale formulace, které jsou většinou nepřesné až zavádějící, zatímco by měla jasně vysvětlit veškeré okolnosti díla Fabiána Puléře. K tomu přistupují i další věcné nepřesnosti, které vznikají přejímáním starších publikovaných myšlenek bez vlastní kritické práce, která by odpovídala současnému stavu poznání. Jako příklad uvedu kapitolu o vlivu italské renesance a manýrismu na dílo Pulěrovo. Dva odstavce o italských iluminátorech 16. století jsou napsány tak zmatečně, že není jasné, proč autorka uvádí díla lombardských iluminátorů nebo výzdobu bordur z rukopisu Lva X. (navíc zde chybí odkaz na to, o který se jedná), které údajně byly příkladem pro Fabiána Puléře, když toto konstatování nakonec znehodnotí větou: „Vzhledem k tomu, že Fabián Pulěř žil a tvořil v Praze, mohl tyto vlivy tedy zaznamenat a vnímat v tomto vzkvétajícím městě“. Bližší ohledání těchto naznačených souvislostí mezi tvorbou italských mistrů a Pulěřem tu chybí. Tato povrchnost a nepřesnost, které v textu najdeme celou řadu, je pak markantní u schématu a sestavení katalogu Pulěřových děl. Katalogové heslo má vždy svoji strukturu, která by měla být zachována u všech jednotlivých zpracovaných hesel. Z ní by se čtenář měl dozvědět nejprve technický popis díla, pak provenienci, dále literaturu, v níž bylo dílo uváděno ad. V katalogovém hesle by se autorka měla také vypořádat nebo alespoň uvést předchozí názory na dané dílo, srovnat stylisticky popisované dílo s jinými stejné doby či předchozí, uvést autorova specifika a formulovat vlastní názor na každé jednotlivé dílo v katalogu zpracované. V katalogovém hesle je třeba se také věnovat ikonografii a popsat její případná specifika. Takto důkladně zpracovaný katalog pak poskytne dostatečný podklad ke shrnujícímu hodnocení díla Fabiána Puléře, a to po stránce technické, v otázkách

objednavatelů, autorovy závislosti na předlohách a vzorech i jeho uměleckého stylu. Kdyby se takto autorka této diplomové práce badatelsky zabývala dílem Fabiána Pulěře, v jeho hodnocení by musela dospět k novým zajímavým závěrům a ne pouze kostrbatě opakovat předchozí publikované názory.

S určitými rozpaky, ale hlavně protože autorka pracně sestavila Pulěrovo dílo a opsala známé myšlenky, čímž poskytla jakousi informaci o méně známém iluminátorském díle, tuto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm dobře.

V Praze 19. ledna 2016

Doc. PhDr. Martin Zlatohlávek, PhD.